

Vergaderjaar 1985-1986

19 258

Wijziging van de Algemene Ouderdomswet (gelijkstelling niet-gehuwde personen met gehuwden of echtgenoten)

C

NADER RAPPORT

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 15 oktober 1985

Blijkens de mededelingen van de Directeur van uw Kabinet van 24 juni en 17 september 1985, nrs. 71 en 51, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies betreffende het bovenvermelde ontwerp rechtstreeks aan de eerste ondergetekende te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 26 september 1985, nr. W12.85.0323/16.5.32, mogen wij U hierbij aanbieden.

1-9. Een belangrijk deel van de adviezen van de Raad van State met betrekking tot de wetsvoorstellen om te komen tot een Toeslagenwet en een Wet inkomensvoorziening oudere werkloze werknemers, alsmede met betrekking tot de voorgestelde wijzigingen van de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Bijstandswet, handelt over de door het kabinet voorgestelde gelijke behandeling van gehuwden en ongehuwd samenwonenden.

Hierop wordt, voorzover op de vier genoemde wetsvoorstellen gezamenlijk van toepassing, in het nader rapport betreffende de ontwerp-Toeslagenwet ingegaan, waarnaar wij in dit rapport kortheidshalve verwijzen. Wel zal onderstaand aan de voor het onderhavige wetsvoorstel meer specifieke opmerkingen van de Raad aandacht worden geschonken.

In punt 2 van zijn advies maakt de Raad onderscheid tussen AOW en Toeslagenwet enerzijds en ABW en IOW

anderzijds. Bij de laatstgenoemde wetten is de gehele uitkering in het geding, terwijl het bij de eerstgenoemde wetten gaat om een op een uitkering waarop de ontvanger reeds aanspraak kan maken, te verlenen toeslag. Voor wat betreft de AOW merken wij evenwel op, dat het al of niet aanmerken van de pensioengerechtigde als gehuwde of samenwonende niet alleen van belang is voor de vraag of recht op een toeslag bestaat, maar ook gevolgen heeft voor de basisuitkering. De ongehuwde pensioengerechtigde die gaat samenwonen, ontvangt immers voortaan een basisuitkering van 50% in plaats van 70%.

Aan de opmerkingen in het Nader rapport betreffende de ontwerp-Toeslagenwet naar aanleiding van de suggestie van de Raad, onder punt 3, om in de wet een objectief criterium voor samenwonen op te nemen, kan nog worden toegevoegd dat de begripsomschrijving uitsluit dat de samenwoning zich kan uitstrekken tot meer dan twee personen.

Met betrekking tot bejaardenoorden zal dit ertoe leiden, dat een alleenstaande bejaarde voor de AOW als ongehuwd aangemerkt blijft.

Naar aanleiding van de opmerking van de Raad onder 7 is het woord «wezenlijk» vervangen door het woord: «feitelijk».

Voor wat betreft de onder 8 geuite wens van de Raad dat een harmonisatie van de rechtsgang tot stand komt tussen de Toeslagenwet en de AOW, kunnen wij opmerken dat de Toeslagenwet met de desbetreffende bepalingen in de AOW in overeenstemming is gebracht.

Naar aanleiding van punt 10 is de formulering van de inwerkingtredingsbepaling in de AOW aangepast aan die in de andere regelingen.

Het komt de Raad wenselijk voor, dat bij het AOW-wetsvoorstel eenzelfde formulering wordt gebezigd voor de inwerkingtreding als bij de andere regelingen die op de stelselherziening betrekking hebben. Het wetsvoorstel is naar aanleiding van deze opmerking in bedoelde zin aangepast.

De Raad constateert vervolgens dat over de voorgestelde aanpassing van de overheidspensioenregelingen het georganiseerde overleg in ambtenarenzaken nog niet is afgerond. De Raad stelt voor het onderhavige wetsontwerp eerst na die afronding bij de Tweede Kamer aan te bieden.

Wij geven er de voorkeur aan, dat de gelijke behandeling van gehuwden en ongehuwd samenwonenden althans in alle sociale verzekeringswetten gelijktijdig wordt geregeld. Om dit te bereiken wordt voorgesteld artikel IV uit het AOW-wetsvoorstel alsmede de daarbij behorende passages uit de

memorie van toelichting te verwijderen. Door de Minister van Binnenlandse Zaken zal na afloop van het georganiseerde overleg de aanpassing van de overheidspensioenregelingen bij afzonderlijk wetsvoorstel aan de orde worden gesteld.

Van deze gelegenheid wordt gebruik gemaakt nog de volgende wijzigingen in de memorie van toelichting aan te brengen.

Wat betreft de uit de enquêtering verkregen informatie over het Woningbehoefte-onderzoek '81 is nu duidelijker aangegeven, dat het om gegevens gaat van personen die over het algemeen nog traditionele opvattingen hebben over huwelijk en samenwoning. Voorts zijn de financiële consequenties van de gelijke behandeling voor het jaar 1986 aangepast aan de thans beoogde inwerkingtreding van de onderhavige maatregel met ingang van 1 mei in plaats van 1 januari 1986. Tenslotte wordt in de artikelsgewijze toelichting uitgebreider ingegaan op de bedoeling van de overgangsmatregel voor de huidige ongehuwde (samenwonende) pensioengerechtigden.

Wij veroorloven ons U in overweging te geven, het hierbij gevoegde, gewijzigde ontwerp en de daarmee in overeenstemming gebrachte, overeenkomstig het vorenstaande gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,
L. de Graaf

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,
A. Kappeyne van de Coppello